

Fortidsminneforeningen
Norsk Kulturarv
Forbundet Kysten
Norsk Forening fr Fartøyvern
Norges Husflidslag
Arkivforbundet
Landslaget for Lokalhistorie
Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Norges Linforening
Norsk Nupereleforening

Norsk Folkedraktforum
Norsk Folkeminnelag
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Museumsbanerådet
Norges Metallsøkerforening
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitters Venner
Rutebilhistorisk Forening
Landsforeningen for Luftfartøyvern
Europa Nostra Norge

Statsbudsjettet 2024 - Høringsnotat – Familie- og kulturkomiteen

Norges kulturvernforbund er en paraplyorganisasjon for de landsdekkende kulturvernorganisasjonene. Våre 31 medlemsorganisasjoner har rundt 2600 lokallag og 270 000 medlemmer totalt. Til sammen utfører de en samfunnsinnsats med opptil syv millioner frivillige timer i året, og bidrar til en verdiskaping på opptil to milliarder kroner. Dette gjør det frivillige kulturvernet til en av de største aktørene på feltet og de er en viktig bidragsyter for å nå regjeringens overordnede politiske mål og de internasjonale forpliktelsene vi har på kulturarvområdet.

I Kulturmiljømeldingen fra 2020 vektlegges betydningen av det frivillige kulturvernet, og viktigheten av engasjement, demokrati og ansvar. Ett av de tre nasjonale målene er at «Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø», og meldingen påpeker at det er statens ansvar å legge best mulig til rette for dette. Vi er svært glade for at kulturarv også løftes frem i regjeringserklæringen og at det frivillige kulturvernet er en del av dette. I Hurdalsplattformen 2021-2025 står det blant annet at regjeringen vil bidra til å samle og koordinere sektoren, og støtte den frivillige innsatsen, som også her omtales som helt avgjørende på feltet.

I erklæringen står det blant annet at regjeringen vil sikre det frivillige kulturvernet grunnstøtte, at det skal være full momskompensasjon, at Kulturminnefondet skal styrkes, og at det skal innføres en særskilt grunnfinansiering for kulturarvskoler. Det står også at regjeringen vil evaluere museumsreformen, særlig med tanke på frivillighetens kår og muligheten til å mobilisere lokale ressurspersoner. Dette er gode og viktige punkter, som vi mener vil bidra til en bedre politikk på området. I budsjettøringen i fjor, ba vi regjeringen om å vise handlekraft, og starte en opptrapping på disse områdene.

Regjeringen har i budsjettforslaget for 2024 fulgt opp flere av punktene i regjeringserklæringen, herunder målet om full momskompensasjon. Dette er viktig for mange. Vi er glade for at regjeringen også har fulgt opp i forhold til kulturarvskolene og studieforbundene. Det er veldig bra at dette nå har kommet inn på statsbudsjettet!

Det gjenstår imidlertid en oppfølging på andre viktige punkter. Dette er det nest siste statsbudsjettet som regjeringen legger frem for perioden. Dersom målene skal nås, må det settes av midler over revidert budsjett for 2024, eller i statsbudsjettet for 2025.

Kulturdepartementets budsjettforslag

Ett av de viktigste punktene for vår del, er at kulturvernorganisasjonene skal ha driftstøtte. Mens Klima – og miljødepartementet i stor grad har fulgt opp sitt ansvar, ser vi ingen styrking av det

frivillige kulturvernet i Kulturdepartementets budsjettforslag. Dette til tross for at det i budsjettforslaget står det at kulturfrivilligheten skal løftes og sikres gode rammebetingelse.

Driftstøtten som gis over **kap. 320 Post 74** er prisjustert. Dette har stor betydning for oss som tilskuddsmottakere, men vi etterlyser en styrking av støtten slik vi har sett på andre områder, og som regjeringen selv lover i regjeringserklæringen. Det er ingen reell økning for de som mottar tilskudd, og det er heller ingen nye organisasjoner som har kommet inn på ordningen. Det er fremdeles kun 1/3 av Kulturvernforbundets medlemsorganisasjoner som mottar driftsstøtte. I budsjettforslaget, i avsnittet som omhandler museene, står det at «profesjonell og solid drift er avgjørende» ift. videreutvikling av museene. Dette gjelder også organisasjonene. **Kulturvernforbundet ber derfor om at Kulturdepartementet øker post 74 med 5 mkr øremerket Kulturvernorganisasjonene**, slik at samtlige kulturvernorganisasjoner får driftsstøtte, eventuelt at det etableres en egen post for å ivareta de mange små organisasjonene som faller utenfor dagens ordning. Kulturvernforbundet bidrar gjerne med innspill i en slik prosess.

Vi ber samtidig om at kap. 320 post 55 økes med 4 mkr øremerket kulturverntiltak, da det er stort behov også for prosjektmidler. Det er viktig at disse midlene ikke er politisk styrt.

I tillegg vil vi foreslå **økte tilskudd på minimum 2 mkr over kap. 328 post 78 andre museums- og kulturverntiltak, for å styrke samarbeidet mellom museene og organisasjonene**. Dette er også et punkt i Hurdalserklæringen som ikke er fulgt opp. I budsjettforslaget omtales dette samarbeidet som «avgjørende for mye virksomhet i museene», uten at det settes av midler til det. I tillegg ber vi om en **styrking av kap. 329 Arkivformål**.

Klima- og miljødepartementets budsjettforslag

I Klima- og miljødepartementets budsjettforslag, er driftstøtten til organisasjonene prisjustert. Etter en periode med realnedgang i tilskuddene, setter vi stor pris på dette, selv om vi også her hadde ønsket en økning. Vi reagerer imidlertid sterkt på at posten som flere av oss får driftsstøtte fra er flyttet til Miljødirektoratet, uten at vi har blitt orientert om dette. Det er også svært uheldig at søknadsfristen er flyttet fra 1. juni til 1. november, da dette bidrar til uforutsigbarhet for tilskuddsmottakerne. I motsetning til tidligere år, vil vi nå måtte vente til februar, tidligst, for å vite hva vi får i støtte for budsjettåret. **Vi ber om at kap. 1400 post 70 flyttes tilbake til departementet, og at søknadsfristen flyttes tilbake til vårparten.**

Kulturminnefondet - kap. 1432 post 50

Kulturminnefondet er et av de mest effektive økonomiske virkemidlene i kulturminnevernet. I tillegg er det viktig for å nå regjeringens klimamål. I budsjettforslaget for 2024, er det forslått en liten økning fra året før. Interessen for å søke om midler til istandsetting har aldri vært større. **Vi etterlyser en opptrappingsplan, slik det var fremmet i Hurdalserklæringen, og mener posten må økes til minst 200 millioner kroner.**

Vi viser for øvrig til høringsinnspill fra våre medlemsorganisasjoner, og støtter opp under disse.

Jørn Holme
styreleder

Toril Skjetne
generalsekretær